

paa anden Maade end ved Gudstjenesten, hvis det ikke bliver paabudt i Loven. Derfor vil jeg henstille til den højtærede Minister og det kommende Udvalg, at der indføres en Bestemmelse om, at Valget foruden ved Gudstjenesten ogsaa skal bekendtgøres i de lokale Blade.

Jeg takker den højtærede Minister for en Bestemmelse i et andet af de forelagte Lovforslag, nemlig om Brugen af Kirker. Derefter har man, naar man ikke ønsker at benytte den stedlige Præst, Lov til fremtidig at tage en anden Præst udenfor Sognet til de kirkelige Handlinger. Denne Bestemmelse er efter min Mening i høj Grad paakrævet og maa derfor modtages med den største Tilfredshed.

I Modsætning til den foregaaende Taler, det ærede Medlem Hr. Schmidt, der var saa glad for Bestemmelsen i § 43 om, at Menighedsraadene i Fremtiden kan bestemme, om Præstegaarde skal udstykkes eller ej, er jeg aldeles ikke tilfreds med denne Bestemmelse. Det ærede Medlem mente, at det var en Fordel for Kirken, at den var Ejer af Jordegods. Det er muligt, at det er rigtigt. Men saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, havde han i og for sig ikke noget imod, at Brugsretten blev overladt til de smaa Jordbrugere. Hvis denne Opfattelse af hans Udtalelser er rigtig, indser jeg ikke, hvorledes han kan være saa tilfreds med denne Bestemmelse. Der staar jo ikke noget som helst derom i den. Den gaar blot ud paa, at Menighedsraadene fremtidig kan hindre Udstykning af Præstegaardene, i alt Fald skal der blive mindst 12 ha tilbage ved de Præstegaarde, der er Tale om. Gennemføres denne Bestemmelse, vil det efter min Mening gaa saaledes i de aller fleste Sogne, at der ikke bliver nogen Udstykning, og det tror jeg vil blive en stor Skuffelse for Husmændene og den Landbo ungdom, der ikke har Midler i Hænde til at skaffe sig selvstændige Brug. Man har i disse Kredse med stor Glæde set paa den forestaaende Udstykning af Præstegaardsjorden, fordi det ofte er den bedste og bedst beliggende Jord i Kommunen, særlig egnet til Udstykning. Man vil i de nævnte Kredse modtage en saadan Bestemmelse, hvorefter Menighedsraadene fremtidig kan hindre Udstykningen, med stor Utilfredshed. Og jeg tror, at disse Folk vil mindes den højtærede Kirkeminister som den, der hindrer en god og heldig Udstykning af disse særdeles velbeliggende Jorder.

Menighedsraadene er heller ikke valgt under den Forudsætning, at de skal have med disse Spørgsmaal at gøre. Da vi valgte

disse Menighedsraad, var det ikke det, der laa til Grund for, hvem der blev sat ind i dem. Jeg tror, at Menighedsraadene i mange, for ikke at sige i alle, Tilfælde vil komme til det Resultat, at der slet ikke skal udstykkes noget fra Præstegaardene. Jeg har hørt, hvorledes man i forskellige Menighedsraad har fundet Begrundelser for at bevare saa meget som muligt ved Præstegaardene, der er af en saadan Art, at man har vanskeligt ved at forstaa, at de kan blive fremsat. Jeg skal nævne et enkelt Eksempel. Ovre i Jylland har et Menighedsraad indstillet, at man bevarede hele Jorden ved Præstegaarden, fordi en af Danmarks største Statsmænd ligger begravet paa den Kirkegaard, der hører til den stedlige Kirke. Naar en saadan Begrundelse kan fremsættes af et Menighedsraad, kan man være overbevist om, at der næsten ved alle Præstegaarde findes Grunde, der taler for, at de ikke udstykkes.

For øvrigt synes det mig klart, at hvis saadanne politiske Spørgsmaal som Præstegaardenes Udstykning i Fremtiden skal overlades til Menighedsraadene, vil det ogsaa blive efter saadanne politiske Spørgsmaal, at Menighedsraadene bliver valgt. Ved Valget vil man gøre saadanne Betragtninger gældende: Hvorledes stiller den paagældende sig til et saadant politisk Spørgsmaal? Og det synes mig ikke at være noget godt Princip at faa indført ved Menighedsraadsvalgene. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Minister og det kommende Udvalg at stryge § 43 i Lønninglovforslaget, baade fordi jeg er klar over, at den i Virkeligheden vil betyde, at Udstykningen af Præstegaardene ikke bliver til mere, og dernæst fordi de politiske Spørgsmaal gennem en saadan Bestemmelse i særlig Grad vil blive fremtrædende ved Menighedsraadsvalgene, og det forekommer mig ikke at være heldigt.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har bedt om Ordet for tredje Gang under denne Forhandling. Det ærede Medlem kan kun faa Ordet med Tingets Samtykke. Hvis ingen gør Indsigelse, er Samtykket givet. (Ophold) Det er givet.

Borgbjerg: Jeg takker for Samtykket. Maaske kunde jeg have indskrænket mig til en kort Bemærkning, men det er saa kedeligt, lige naar man mangler en Sætning eller to, at blive afbrudt af Formandens Klokke, derfor har jeg tilladt mig at tage Ordet paa almindelig Maade. Men det skal ikke blive lange Bemærkninger.